

OBVESTILO O RAZISKAVANJU PLEISTOCENA V RADOVLJIŠKI KOTLINI

Anton Grimšičar

V zvezi z gradnjo hidroelektrarn na Savi je pričel docent D. Kuščer tudi z geološkimi raziskavanji pleistocena v radovljiški kotlini. Pregledal je dolini obeh Sav od Javornika pri Jesenicah in od Obrn nad Bohinjsko Belo preko Radovljice do Globokega pri Otočah. Ugotovil je, da so čelne morene pri Radovljici odložene na starejšo — šmidolsko — prodnato teraso, medtem ko pokriva mlajšo — radovljiško — teraso ledeniškokorečni prod, iz katerega gledajo morenske kope. Pri nadaljnjih preiskavah sva ugotovila, da glina ob Jezernici (odtok Blejskega jezera) ni miocenska sivica, kot je vrisano na Vettersovi karti (1933), ampak pleistocenska jezerska glina. Tudi ob Savi Bohinjki najdemo pri Ribnem pasovito glino, ki jo je ledenik lepo nagubal.

Pozneje sem vse področje ponovno pregledal in pri tem ugotovil še več drugih dejstev, ki jih ne moremo spraviti v sklad z opazovanji Ampfererja in Brücknerja. Na več mestih nahajamo razen spodnjih in zgornjih moren manj tipične srednje morene, ki verjetno pripadajo nekemu poledenitvenemu sunku s hitrim umikom. Pod temi neizrazitimi srednjimi morenami in nad njimi se pojavljajo ob Savi Bohinjki lepe pasovite gline. Pod srednjimi morenami opazujemo ponekod v pasovitih glinah rahle fleksure in prelome, ki so zelo verjetno posledica ledeniškega pritiska. Kjer ni srednjih moren, je v pasovitih glinah okrog pol metra debel pas močno zgrbančene gline.

Ob Savi Dolinki so razviti namesto pasovitih glin peski in deltaste plasti ravno tako v dveh serijah, ki jih ločijo sledovi srednjih moren. Mlajši zasip torej ni tako enoten kot je mislil Ampferer (1917), ampak je sestavljen iz različnih pleistocenskih sedimentov, delno celo starejših od spodnjih moren. To kaže, da moramo v radovljiški kotlini razlikovati več poledenitev ali vsaj poledenitvenih sunkov.

Tudi v dolini Radovine zasledimo trojne morene z vmesnimi plastmi proda, peska in pasovitih glin. V Krnici so pasovite gline pod srednjimi morenami zaradi pritiska ledenika premaknjene. Morenske nasipe, ki izvirajo od dolinskega ledenika, sem našel tudi v suhi dolini »Na poljani« med Radovino in Dolinsko Savo. Radovinski ledenik je bil mnogo krajši od bohinskega ledenika.

Ob Savi Dolinki so morene redke. Morenski nasipi, ki segajo do bregov doline Radovine, predstavljajo skrajne morene dolinskega lede-

nika. Da bi segal dolinski ledenik dalje od Žirovnice, ni nobenih jas-
nih znakov.

Obseg največje poledenitve nakazujejo feretizirane morene na ob-
robju radovljiške kotline in eratski bloki v dolini Save. Navzdol od Otoč
in Kamne gorice nisem našel sklenjenih ostankov moren in blokov.
Ostanke svežih moren brez zaključnih čelnih nasipov pa najdemo celo
dober kilometer naprej, kakor navajajo dosedanji raziskovalci.

Na podlagi teh ugotovitev moremo glacialne in interglacialne pleisto-
censke sedimente v savski dolini primerjati s stanjem, ki ga je ugotovil
Winkler (1926) v soški dolini na Tolminskem in Srbik (1941) v
dravski dolini na Koroškem.

Pri določitvi pripadnosti sedimentov nam bo delno pomagala pelodna
analiza. Več podatkov o tem bo dalo novo odkritje pasovitih glin v glino-
kopu Bobovek pri Kranju, kjer so našli v pesku med pasovito glino fosil-
ne ostanke pleistocenske favne.